

Økologi på programmet

Bygholm hjemsted for Danmarks første økologiske forsøgsstation

Tekst: Henrik Ask

Foto: Lars Rønbøg og Martin Ravn

Økologien er klar til at indtage en vigtig rolle på Forskningscenter Bygholm i Horsens.

Sammen med de eksisterende aktiviteter skal den grønne filosofi fremover præge hverdagen på stedet.

Hidtil er Bygholms dyr, marker og stalde plejet efter bæredygtige principper. Det betyder, at der blandt andet er brugt sprøjtegifte.

En del af en bevilling på 50 mill. kr. fra Landbrugsministeriet omsættes i løbet af de kommende tre år i de nødvendige forandringer. Fremover skal stedet drives efter gennemførte økologiske principper.

Resten af pengene skal bruges til forsøg på stedet.

Dermed får Danmark sin første økologiske forsøgsstation.

Forsøgsstationen skal udføre en bred vifte af økologiske forsøg. Eksempelvis skal vi, som de første i landet, lave kontrollerede forsøg med økologiske grise, siger Svend Martin Nielsen, forstander for Forskningscenter Bygholm.

Forsøgsstationen i Horsens bliver økologisk fra A til Z. Alt landbrug skal fungere ud fra en grøn filosofi.

På den måde kan forskerne lave forsøg i omgivelser, der med 100 procents garanti er økologiske. Det er svært at garantere med de nuværende forskningsmetoder.

Forskernes resultater skal selvfølgelig komme den enkelte landmand til gode. Der skal holdes informationsdage, ligesom landmændenes konsulenter løbende orienteres. Endelig vil vi benytte os en del

Lederen af Forskningscenter Bygholm, Svend Martin Nielsen, ser frem til at omsætte en bevilling på 50 mill. kr. til økologisk forskning.

af fagblade, forklarer Svend Martin Nielsen.

God kombination

Forskningscenter Bygholm har 120 stykker kvæg, 100 søer og 300 slagtesvin i staldene. Desuden er stedet hjemsted for afprøvning af diverse landbrugsmaskiner, ligesom der forskes i bygninger.

De aktiviteter fortsætter på fuld kraft, selv om økologien kommer til Bygholm.

Det er en god kombination. Maskinparken kommer til at spille en stor rolle i den økologiske bedrift. Maskinel bekæmpelse af ukrudt er en af nødvendighederne ved et grønt landbrug, hvor sprøjtemidler er bandlyst, forklarer Svend Martin Nielsen.

Efter et par turbulente år indgår Bygholm nu i et tæt samarbejde med Statens Husdyrbrugsforsøg i Foulum.

Det betyder, at samarbejdspartnerne skal planlægge mange af de økologiske forsøg i fællesskab.

Der knyttes omkring 20 forskere til Bygholm. På grund gårdens alsidige produktion kan der udføres mange forskellige eksperimenter, forklarer John Hermansen, projektkoordinator og bindeled mellem Foulum og Bygholm.

Aktiv rolle

Det er reelt Folketinget som lader den økologiske bølge skylle ind over Bygholm. Bølgen består af 50 mill. kr. der fordeles fra i år og tre år frem.

Den økonomiske gødning til Bygholm skyldes, at politikerne vil fremme økologien i det danske samfund.

Planerne for driften er endnu ikke afsluttede. Det er dog afgjort at planter og grise kommer i centrum.

Forskere har allerede lavet mange forsøg med kvæg. Derimod har de ikke eksperimenteret ret meget med svin. Det skyldes, at der ikke er ret god økonomi i økologisk drift på området, siger John Hermansen.

Forsøgene på Bygholm skal medvirke til at skabe grundlaget for økologisk drift på svine- og fjerkræ-området.

Blandt andet skal forskerne eksperimenterer med forskellige former af økologisk foder til grisene.

Bygholm skal spille en aktiv rolle i den økologiske udvikling fremover. Erfaringerne fra vores forsøg skal bruges som en del af fundamentet, når der etableres økologisk landbrug, vurderer Svend Martin Nielsen.

Ikke glemt

Bygholm skal forholde sig til alle aspek-

ter af et økologisk landbrug. Det gælder også økonomien.

Det nytter ikke at være rene idealister. Økonomien har en afgørende rolle for den almindelige landmand. Derfor skal samspillet mellem økologi og økonomi prioriteres højt, fastslår Svend Martin Nielsen.

I det hele taget får landmanden en central rolle i dagligdagen på forsøgsstationen.

Dyrenes forhold er selvfølgelig vigtige. Men det er mindst lige så vigtigt at give landmanden gode arbejds-vilkår. Derfor vil vi løbende forsøge at ændre eksempelvis staldenes indretning. Målet er at gøre landmandens arbejdsdag så lidt belastende som muligt, forklarer John Hermansen.

Han understreger, at en tilfreds landmand har de bedste muligheder for at give sine dyr en tilfredsstillende hverdag.

Farvel usikkerhed

Det er efterhånden et par år siden, at der rigtigt kom gang i butikernes salg af økologiske varer.

I dag viser landbrugets statistikker, at der sker en opbremsning i antallet af nyetablerede økologiske landbrug.

Den manglende lyst til at slå sig ned som økologisk landmand skyldes i høj grad usikkerhed på området. Den usikkerhed kan vi forhåbentlig hjælpe med at udrydde via de dokumenterede forsøg, som skal laves her, siger John Hermansen.

Han og Svend Martin Nielsen vurderer, forsknings-resultaterne på Bygholm bliver så konkrete, at de øjeblikkeligt kommer den enkelte landmand til gode.

Økologi er ikke et fastfrosset begreb. Begrebet ændres hele tiden, og Bygholm skal være med til at afgøre, hvad der er økologi om ti år. Det ser jeg som en vigtig del af vores opgave, forklarer Svend Martin Nielsen.

John Hermansen er bindeled mellem Statens Husdyrbrugsforsøg i Foulum og Forskningscenter Bygholm i Horsens.

Fra usikkerhed til tryk fremtid

Happy end på omtumlet tilværelse

Usikkerheden hang tykt i luften over Bygholm i efteråret 1994. På det tidspunkt mistede stedet sin selvstændighed og blev lagt under Statens Husdyrbrugsforsøg i Foulum.

I dag er usikkerheden afløst af en positiv ånd. Statens bevilling på 50 millioner placerer Bygholm centralt på landkortet over landbrugets vigtigste forsøgsstationer.

Bevillingen viser, at politikerne ønsker at satse på Bygholm i fremtiden. Forhåbentlig kan vi udvide

staben i løbet af den kommende tid, siger Svend Martin Nielsen, forstander for Forskningscenter Bygholm.

I øjeblikket har 60 ansatte sin daglige gang på stedet. Halvdelen er videnskabelige medarbejdere, og det er især den del af staben, som forstanderen vil udvide.

Tæt samarbejde

Da den turbulente situation omkring Bygholm var på sit højeste, frygtede mange, at sammenlægningen med Foulum ville dræne stedet for alle aktiviteter.

Dengang hed forsøgsstationen Statens Jordbrugstekniske Forsøg.

Forsknings-opgaverne på det ny Bygholm må i et

vist omfang tilpasses Statens Husdyrbrugsforsøg i Foulum.

Men folkene på forsøgscenteret i Horsens kan også selv bringe ideer på bordet.

Der er ikke nogen, som bestemmer over nogen. Vi drøfter tingene i fællesskab, ligesom projekterne udføres med hjælp fra begge steder, understreger John Hermansen, projektkoordinator mellem Foulum og Bygholm.

Ifølge Svend Martin Nielsen er samarbejdet præget af retten til at tage et initiativ.

Den der spiller ideerne ud får den største indflydelse. Sådan er det i andre dele af samfundet, og sådan er det også her, pointerer han.